

ગુજરાતી

ધોરણ : 9

પાઠ : 14

વાડી પરના વહેલાં

સ્વાધ્યાય સોલ્યુશન

Sem : 2

પ્રશ્ન : 1 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી લખો.

- (૧) બાળકોની નજરમાં શું આવી જાય છે ?
- (૨) ફેલે કેટલાં હેડાં મૂક્યાં છે તે
- (૩) બુલબુલે ક્યાં ને કેવો માળો કર્યો છે તે
- (૪) કાકીડાએ કેવા રંગો ધારણ કર્યા છે તે
- (૫) ઉપરના (૨) (૩) (૪) ત્રણેય

(૨) જંતુ-જગતનાં દર્શન માટે કયો સમય વધારે યોગ્ય છે ?

(ક) બપોરનો

(ખ) બપોર પછીનો

(ગ) દિવસના કોલાહલનો

(ધ) રાતનો શાંત નીરવ સમય

(૩) કુદરતના કારવાન-કાફલાને વાડી શું આપે છે ?

(ક) આશ્રય અને આવાસ

(ખ) આકાર અને આહલાદ

(ગ) વાડી કશું જ આપતી નથી.

(ધ) ઉપરના (ક) અને (ખ) બંને

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નનો બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(1) ચોમાસાના નવરાશના દિવસોમાં લોકો કઈ રીતે આનંદ મેળવે છે?

➤ ચોમાસાના નવરાશના દિવસોમાં લોકો, ખાસ કરીને યુવાનો ચોપાટ રમતા હોય છે. મોડી રાત સુધી એમના હર્ષનાદો સંભળાતા હોય છે. રાત્રે ભજનો થાય છે, ઠકોરજુને ઠકોરથાળી - નૈવેદની થાળી ધરવામાં આવે છે અને દાંડિયા-રાસની રમઝટ બોલાવીને લોકો સમૃહઘાનંદ મેળવે છે.

(2) અપશી પતાવવાનાં કેવાં કેવાં કામ માટે, લોકો એકબીજાને
ત્યાં જાય છે ?

➤ વંઝી બાંધવી, નળિયાં ચડાવવાં, ઘઉંના પાળા બાંધવા જેવાં
કામો તથા કોઈ વાર સાંતીનું કામ, આજા હાથની જરૂર પડે
તેવાં કામ તાત્કાલિક ને અપશી પતાવવાનાં હોય છે. એ કામો
કરવા માટે લોકો એકબીજાને ત્યાં જાય છે અને સાથે મળીને
આનંદકિલ્લોલ કરતા રહે છે.

પ્રશ્ન : ૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં સાત-આઠ લીટીમાં ઉત્તર આપો.

- (૧) વાડીના જલસાને તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.
- વાડીમાં રહેતાં લોકો દરેક મોસમની મોજ માણાતા હોય
છ. વાડીમાં ‘ડાયરા’ જમે અને ‘જલસા’ થાય. ત્યાં
મકાઈના ડોડાની મિજબાની થાય. આજુબાજુની વાડીના
અને અડોશ-પડોશના મિત્રો લેગા થાય. જેમને આમંત્રણ
આપ્યું હોય તેઓ પણ આ જલસામાં ભરી જાય.

જજરિત લાકડાની અને આઇપાંખી કાથીની ખાટલીઓ પર
માનવંતા મહેમાનોને બેસાડવામાં આવે. સ્વયંસેવકો કાંટા ભેગા કરી
લાવે અને સળી પેટાવી તાપણું કરે. એમાં બુદ્ધ શેકાય. એ પછી
પીળા અને પોણા કાળા બુદ્ધ સૌને ખાવા માટે વહેંચે. પોંકની
મોસમમાં પણ માંડવીના ઓળાના એક-એક દાણા ખાતા જાય. આ
જલસો તો રાત્રે શરૂ થાય તે છેક વહેલી સવાર સુધી ચાલુ રહે.
ઉપરાંત ચણા, પપૈયાં, જામફળની પણ પાર્ટીઓ યોજાય. ભલે એ
નાની ને ખાનગી હોય! આમ, વાડીમાં લોકો કામની સાથે
ખાવાપીવાનો આનંદ પણ લે છે.

(2) “વાડીની લીલી દુનિયા વચ્ચે કેટકેટલાં જગત હોય છે !”-

આ વાક્યની પાઠના આધારે ચર્ચા કરો.

- વાડી એટલે જાણે નાના-મોટા જીવોનું સંગ્રહસ્થાન !
ત્યાં ઉધઈએ કરેલું બાંધકામ અને કીડીઓની કરામત જોવા મળે.
કાચીંડાની લડાઈ ને સાપનાં ચુદ્દો, ધોયરાનું વિશિષ્ટ ગાન,
મંકોડાની છાવણીઓ, ભરવાડીના કાફલા અને ગોકળગાયના
ભપકા દેખાય. વળી યાદ રહી જાય એ રીતે વીંધી ડંખ પણ મારે.
વાડીમાં સાપ-નોળિયા અને કાળોતરા-બિલાડાનાં જીવનમરણના

સંગ્રામ ચાલતા હોય. લલેડાં પોતાની ચાંચથી હથમાંનાં કણાં
ખાતાં હોય અને દેડકાં અળસિયાંનો ગોળો કરી આરોગતાં હોય.
નાનાં સસલાંને ખાઈને પગદંડી પર સૂતેલા સાપ પણ દેખાય.
કાગડાઓની વચ્ચેથી પોતાનો મારગ કાઢતાં ધુવડ, શેરડીનાં
શોખીન શિયાળ, દેડાં શોધતાં ઘેરઘણા, મરધીનાં બચ્ચાંને
ચોરીને પોતાના દરમાં લઈ જતાં ઉંદરો, પશુઓને વળગતી
જીવાતો વીણતા બગલા, પાકને બગાડતી છયળો સાફ કરતાં
પક્ષીઓ, ઉંદરની વસ્તી પર અંકુશ રાખતાં રાની માંજરો પણ

વાડીમાં રહેતાં હોય છે. રાત્રે તો વાડીમાં કંસારીથી લઈને તમરાં
સુધીનાંના અવાજ સંભળાય. શેઢાડી, શેળા, વણિયલ, જબોડિયાં,
તો ક્યારેક દીપડા ને સિંહ પણ જોવા મળે. આમ, “વાડીની લીલી
દુનિયા વચ્ચે કેટકેટલાં જગત હોય છે!” એની પ્રતીતિ આવાં
અનેક જીવજંતુ અને પશુ-પક્ષીઓ કરાવે છે.

THANKS

